

System QMP korzyści dla rolników

Ekoschemat - Dobrostan zwierząt

Marcin Gołębiewski

NATURALNIE DOBRA
WOŁOWINA
Z CERTYFIKATEM
JAKOŚCI QMP

Krajowy System Jakości Żywności

System QMP

Jest dobrowolnym, otwartym **zrównoważonym** systemem produkcji żywca i mięsa wołowego gwarantowanej wysokiej jakości, opracowanym i zarządzanym przez organizację rolników Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego.

Krajowy System Jakości

Na wniosek **Polskiego Zrzeszenia Producentów Bydła Mięsnego** 20 października 2008 roku Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wydał decyzję (znak: RR-oz-kz-076-636/08 (355)) o uznaniu systemu QMP za krajowy system jakości żywności.

Kolejne zmiany zostały zatwierdzone decyzjami Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi:

26 stycznia 2011 r. (znak: RRoz-kz-076-1/11 (51-341)),

30 września 2011 r. (znak: PKoz-kz-076-1/11 (201-546)),

19 kwietnia 2016 r. (znak: RRoz-076-4/16 (151-1825))

17 maja 2019 r. (znak RR.oz.076.2.2016)

10 października 2023 r. (znak RR-oz-kz-076-636/08 (355))

System QMP jest notyfikowany przez Komisję Europejską

System QMP podlega akredytacji Polskiego Centrum Akredytacji

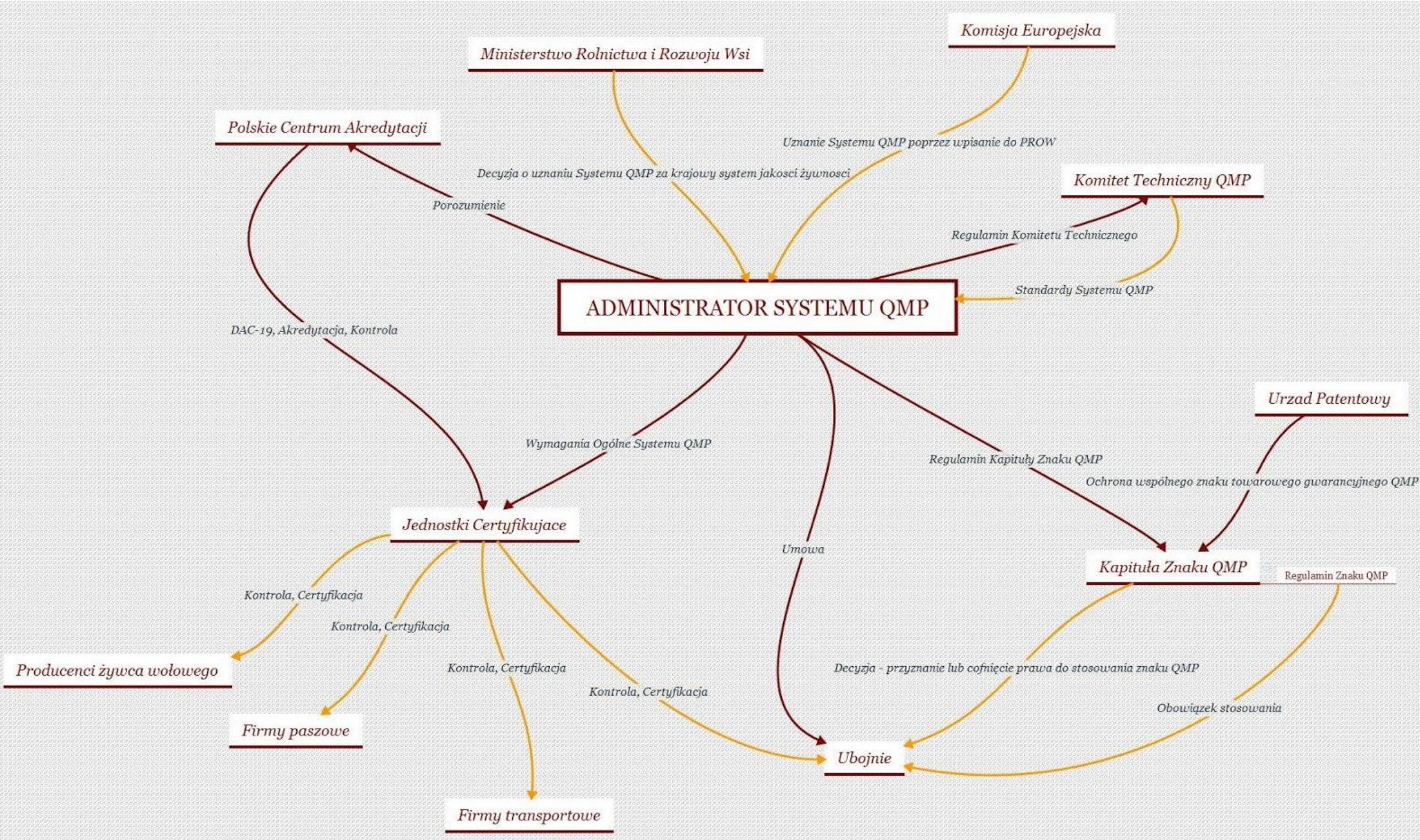

Administrator Systemu QMP

Administratorem systemu QMP i właścicielem znaku QMP jest Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego, działające jako rolnicze zrzeszenie branżowe zarejestrowane w 2005 roku na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 października 1982 roku *o społeczno - zawodowych organizacjach rolników* (Dz. U. 1982 nr 32, poz. 217).

Obszary certyfikacji

- ✓ QMP Bydło - w zakresie produkcji żywca wołowego
(gospodarstwa rolne)
- ✓ QMP Mięso –w zakresie przetwórstwa mięsa
(rzeźnie, przetwórcy)
- ✓ QMP Pasze –w zakresie przetwórstwa pasz
(dostawcy pasz)
- ✓ QMP Transport – w zakresie transportu zwierząt
(przewoźnicy zwierząt)

Standardy Systemu QMP – Wydanie VII

*Standardy mają ważność od dnia publikacji
- 01-01-2024*

System QMP – najważniejsze aspekty

- Zwierzę musi być w gospodarstwie Systemu QMP minimum 2 miesiące, musi być wpisane do certyfikatu zgodności
- Bydło ras mięsnych Limousine (LM), Charolaise (CH), Angus (AN), (AR), Hereford (HH), Salers (SL), Simental (SM), oraz mieszańce mięsne (MM), których materiał ojcowski pochodzi od buhajów ras mięsnych. kwalifikują się do oznaczania znakiem System QMP „Wołowina QMP z ras mięsnych”.
- Bydło ras mlecznych (HO, RW, RE, ZR, ZB) i ich mieszańców (MS) oraz bydła w typie użytkowym kombinowanym (RP, MO, BG, SM) i ich mieszańców (MS2), których materiał ojcowski pochodzi od buhajów ras **mlecznych** kwalifikuje się do oznaczania znakiem System QMP „Wołowina QMP z ras mlecznych
- **Kwalifikowane jest bydło w/w raz a rolnik powinien dążyć aby tusze uzyskały odpowiednie parametry jakościowe opisane w zaleceniach opasania (zał. 1) należące do kategorii A, B, C, D, E oraz kategorii Z**

System QMP – najważniejsze aspekty

- *Plan żywienia zwierząt z podziałem na grupy technologiczne*
- Znakowanie- paszport, 2x kolczyk*
- *Kastracja do 1-mc życia*
- *Dekoronizacja – do 1m-c życia*
- *Podział na grupy nie później niż 6m-c życia*
- *Utrzymanie grupowe cieląt do 6 tygodnia życia*
- *Plan kontroli zdrowia – dokumentacja 3 lata*
- *Dokumentacja Leczenia zwierząt – 5 lat*
- *Do 6m-ca życia dla cieląt woda zdatna do picia*
- *Numer paszowy*

Ekoschemat Dobrostan zwierząt z QMP

Ekoschemat Dobrostan zwierząt

Warunki utrzymania wpływają na zdrowie i produktywność zwierząt. Sposób utrzymania zwierząt ma również wymiar etyczny, w związku z czym coraz silniejsze są oczekiwania społeczne związane z warunkami prowadzenia produkcji zwierzęcej.

Obowiązek zapewnienia zwierzętom gospodarskim odpowiednich warunków utrzymania wynika z przepisów prawa UE i polskiego regulującego kwestie związane z dobrostanem zwierząt.

Przepisy UE stwarzają możliwość wsparcia w ramach Wspólnej Polityki Rolnej gospodarstw stosujących ulepszone (wykraczające ponad standard określony w obowiązujących przepisach) warunki dobrostanu zwierząt. W Polsce wprowadzono płatności z tytułu stosowania praktyk na rzecz dobrostanu zwierząt w 2020 r. jako działanie PROW 2014 – 2020, a od roku 2023 płatności takie będą dostępne w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt, stanowiącego część Planu strategicznego dla WPR na lata 2023 – 2027 i finansowanego ze środków UE

Cel Ekoschematu – Dobrostan zwierząt

Celem Ekoschematu – Dobrostan zwierząt (Interwencja „Dobrostan zwierząt”) jest zachęcenie rolników do promowania podwyższonych (ponad obowiązujące standardy) warunków dobrostanu zwierząt. Rolnikom udzielane będzie wsparcie za realizację zobowiązań w zakresie dobrostanu zwierząt, które wykraczają ponad odpowiednie obowiązkowe normy wynikające z powszechnie obowiązującego prawa oraz powszechnie stosowane praktyki. Wsparcie to ma na celu zrekompensowanie dodatkowych poniesionych kosztów i utraconych dochodów w wyniku wprowadzenia praktyk hodowlanych związanych z podwyższonym dobrostanem zwierząt.

Interwencja stanowi kontynuację wsparcia dla gatunków/grup zwierząt objętych działaniem Dobrostan zwierząt PROW 2014-2020 w odniesieniu do świń, krów i owiec. Ponadto, zakres wsparcia został rozszerzony o nowe gatunki/grupy zwierząt, tj.: konie, kozy, bydło opasowe, drób (kury nioski, kurczęta brojlery, indyki z przeznaczeniem do produkcji mięsa).

Zasady ogólne [1]

Płatności w ramach Ekoschematu dobrostan zwierząt przysługują rolnikom, którzy utrzymują zwierzęta gospodarskie w warunkach lepszych, niż wynika to z ogólnie obowiązujących przepisów prawa. Dla każdego z gatunków/grup zwierząt określono, jakiego rodzaju praktyki w chowie tych zwierząt są premiowane. W odniesieniu do bydła i świń rolnik samodzielnie dokonuje wyboru, jakie praktyki dobrostanowe będzie stosował i jest wynagradzany w zależności od zakresu podjętego zobowiązania.

Co do zasady **wysokość płatności** zależy od liczby zwierząt odpowiedniego gatunku/grupy zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie w warunkach ulepszanego dobrostanu w okresie realizacji wymogów. W zwierzętach rzeźnych (tuczniaki, kurczęta brojlery i indyki z przeznaczeniem na produkcję mięsa) od liczby sztuk przekazanych do rzeźni.

Okres realizacji wymogów – zadeklarowany wariant/praktyki z zakresu dobrostanu zwierząt rolnik realizuje w okresie od dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej do dnia 14 marca kolejnego roku, a w przypadku gdy rolnik złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w poprzednim roku oraz w danym roku – od dnia 15 marca danego roku do dnia 14 marca kolejnego roku. Okres realizacji wymogów w przypadku realizacji praktyki wypasu trwa od 1 kwietnia w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej do 30 września danego roku.

Zasady ogólne [2]

Określone w Planie strategicznym dla WPR **stawki płatności są stawkami maksymalnymi**. W przypadku zwiększonego zainteresowania rolników tym ekoschematem i braku możliwości zwiększenia budżetu rocznego wysokość stawek płatności w danym roku może być zmniejszona.

Ekoschemat Dobrostan zwierząt kierowany jest do **aktywnych rolników** posiadających co najmniej 1 ha użytków rolnych uprawnionych do płatności bezpośrednich. Pomoc mogą uzyskać także gospodarstwa, które nie spełniają tego warunku, ale łączna kwota należnych im płatności bezpośrednich (w tym płatności dobrostanowej) wynosi w danym roku co najmniej równowartość 200 EUR.

Praktykami w zakresie dobrostanu zwierząt muszą być objęte wszystkie zwierzęta danego gatunku/grupy zwierząt utrzymywane w danym gospodarstwie. Nie można otrzymać wsparcia, jeśli tylko część zwierząt danego gatunku/ z danej grupy zwierząt objęta jest wymaganą praktyką. Utrzymywane w gospodarstwie zwierzęta należące do innych gatunków/grup zwierząt niż objęte ekoschematem muszą mieć zapewnione minimalne warunki bytowe zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zasady ogólne [3] - **degresywność płatności** **nie dotyczy QMP**

Gospodarstwo prowadzące chów różnych gatunków/grup zwierząt **może realizować równolegle kilka odpowiednich wariantów ekoschematu.**

Wnioski o płatność składa się do **ARiMR** na formularzu elektronicznym wspólnym dla wszystkich **płatności bezpośrednich**. Nabór wniosków odbywa się corocznie co do zasady od dnia 15 marca do 15 maja.

Naliczanie płatności odbywa się na podstawie danych zawartych w komputerowej bazie danych prowadzonej przez ARiMR. Rolnik musi ściśle **przestrzegać terminów rejestracji zwierząt** i odpowiednio je oznakowywać.

W ekoschemacie - Dobrostan zwierząt stosowana jest **degresywność płatności (nie dotyczy QMP i QAFP)**. Płatność w pełnej wysokości przyznawana jest do nie więcej niż 100 DJP zwierząt danego gatunku/grupy zwierząt, za zwierzęta w przedziale powyżej 100 do 150 DJP przysługuje płatność zmniejszona do 75%, a za zwierzęta powyżej 150 DJP płatność nie przysługuje.

Degresywność płatności nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających z systemu uproszczonego.

Od roku **2024** wszyscy rolnicy realizujący ekoschemat Dobrostan zwierząt będą zobowiązani do jednorazowego udziału w szkoleniu dotyczącym ograniczenia stosowania antybiotyków w chowie zwierząt (**dotyczy też QAFP i QMP**)

Zasady ogólne [4]

Rolnicy uczestniczący w ekoschemacie i realizujący praktykę dotyczącą zwiększenia (ponad obowiązujące minimum) dostępnej zwierzętom powierzchni bytowej w systemie punktowym oraz w odniesieniu do wszystkich zwierząt z systemu wariantowego są zobowiązani do posiadania **Planu poprawy dobrostanu zwierząt** opracowanego we współpracy z doradcą rolniczym. W dokumencie tym określa się m. in. jaką powierzchnią bytową do utrzymania zwierząt dysponuje gospodarstwo lub jaka liczba zwierząt może być utrzymywana w danym gospodarstwie przy zapewnieniu tym zwierzętom odpowiedniej (zwiększonej w stosunku do obowiązujących norm i określonej w rozporządzeniu) powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach. **Planu poprawy dobrostanu zwierząt został zastąpiony oświadczeniem o zapewnieniu utrzymywanym w gospodarstwie. Oświadczenie o zapewnieniu wypasu, wybiegu i ściółki) należy złożyć w terminie do 31 lipca roku, w którym rolnik złożył wniosek.** Plan wykorzystywany jest na potrzeby kontroli administracyjnej wniosków o płatność dobrostanową.

Warunek ten nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających z systemu uproszczonego.

W przypadku gdy w danym roku rolnik jest zobowiązany do przygotowania Planu poprawy dobrostanu zwierząt, może otrzymać płatność dodatkową – refundację **kosztów transakcyjnych** w wysokości nie większej niż 15% wypłaconej płatności dobrostanowej w ramach danego wariantu i nie może być wyższa niż 1200 zł w ramach jednego gatunku

Zwierzęta objęte ekoschematem

- świnie (lochy i tuczniki),
- bydło (krowy mleczne, **krowy mamki, opasy**),
- owce,
- kury nioski, kurczęta brojlery,
- indyki utrzymywane z przeznaczeniem do produkcji mięsa,
- konie,
- kozy.

Dobrostan zwierząt – system punktowy

W odniesieniu do **świń i bydła** zastosowanie ma system punktowy polegający na możliwości wyboru przez rolnika z katalogu poszczególnych praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt – praktyk możliwych do realizacji w danym gospodarstwie. W odniesieniu do świń warunkiem przystąpienia do ekoschematu jest wybór praktyki polegającej na zapewnieniu zwierzętom zwiększonej powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach (zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach lub zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach). Jedynie przy wyborze jednej z tych praktyk możliwa jest realizacja pozostałych dobrowolnych praktyk przewidzianych dla danej grupy zwierząt.

Każdej praktyce została przypisana odpowiednia liczba punktów określona na podstawie stawki płatności stanowiących rekompensatę dodatkowych poniesionych kosztów i utraconych dochodów w wyniku wprowadzenia praktyk hodowlanych związanych z podwyższonym dobrostanem zwierząt.

Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach - wymagania ogólne

- wymogami objęte są krowy mamki, cielęta, opasy o masie ciała do 300 kg i jałówki użytkowane w kierunku mięsnym (użytkowanie mięsne określa się na podstawie danych zawartych w komputerowej bazie danych) Przyjmuje się, że bydło osiąga masę 300 kg w wieku 8 mies.
- Do wyliczenia płatności uwzględniane są samice bydła domowego w wieku co najmniej 24 miesięcy.
- Na dzień złożenia wniosku rolnik zobowiązany jest posiadać co najmniej jedną krowę oznakowaną zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz zgłoszoną w komputerowej bazie danych.

Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach – dostępne praktyki

Dostępne praktyki:

- utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP
- **zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,**
- **zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach**
- **zwiększona co najmniej o 20% zewnętrzna powierzchnia bytowa** (pastwisko, wybieg lub okólnik), zwana zewnętrzną powierzchnią bytową
- **utrzymywanie na ściółce** – zapewnienie utrzymania zwierząt objętych wymogami - na ściółce ze słomy lub podobnego materiału lub wydzielenie części ze ściółką ze słomy lub podobnego materiału o powierzchni pozwalającej zwierzętom na jednoczesny odpoczynek;
- **zapewnienie wybieg** - zapewnienie zwierzętom objętym wymogami, wybiegu przez co najmniej 4 godz. dziennie przez cały rok (**praktykę wybiegu w sezonie wegetacyjnym uznaje się za zrealizowaną, jeżeli w okresie pastwiskowym rolnik realizuje praktykę wypasu przez co najmniej 8 godzin dziennie**);
- **zapewnienie wypasu** - zapewnienie zwierzętom objętym wymogami wypasu bez uwięzi przez co najmniej 120 dni w okresie pastwiskowym.

Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach – praktyka: zwiększona co najmniej o 20% lub co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach [1]

Jałówki				
Lp.		Obowiązujące normy prawne*	Wymogi obowiązujące w dobrostanie – zwiększona o co najmniej 20 % powierzchnia bytowa	Wymogi obowiązujące w dobrostanie – zwiększona o co najmniej 50 % powierzchnia bytowa
1.	W systemie wolnostanowiskowym z wydzielonymi legowiskami	Jałówki powyżej 7 m-ca ciąży		
		<ul style="list-style-type: none"> Wymiary wydzielonego legowiska: <ul style="list-style-type: none"> Długość – co najmniej 2,1 m, Szerokość co najmniej 1,1 m Powierzchnia odpasowo – ruchowa: - 	<ul style="list-style-type: none"> Wymiary wydzielonego legowiska: <ul style="list-style-type: none"> Długość – co najmniej 2,1 m, Szerokość co najmniej 1,1 m Powierzchnia odpasowo – ruchowa: 4 m² 	<ul style="list-style-type: none"> Wymiary wydzielonego legowiska: <ul style="list-style-type: none"> Długość – co najmniej 2,1 m, Szerokość co najmniej 1,1 m Powierzchnia odpasowo – ruchowa: 5 m²
		Jałówki powyżej 6 m-ca życia, ale nie dłużej niż do 7 m-ca ciąży		
		<ul style="list-style-type: none"> Wymiary wydzielonego legowiska: <ul style="list-style-type: none"> Długość – co najmniej 1,9 m, Szerokość co najmniej 0,9 m Powierzchnia odpasowo – ruchowa: - 	<ul style="list-style-type: none"> Wymiary wydzielonego legowiska: <ul style="list-style-type: none"> Długość – co najmniej 1,9 m, Szerokość co najmniej 0,9 m Powierzchnia odpasowo – ruchowa: 4 m² 	<ul style="list-style-type: none"> Wymiary wydzielonego legowiska: <ul style="list-style-type: none"> Długość – co najmniej 1,9 m, Szerokość co najmniej 0,9 m Powierzchnia odpasowo – ruchowa: 5 m²

Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach – praktyka: zwiększona co najmniej o 20% lub co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach [2]

Jałówki				
Lp.		Obowiązujące normy prawne*	Wymogi obowiązujące w dobrostanie – zwiększona o co najmniej 20 % powierzchnia bytowa	Wymogi obowiązujące w dobrostanie – zwiększona o co najmniej 50 % powierzchnia bytowa
2.	W systemie wolnostanowiskowym bez wydzielonych legowisk na ściółce	Jałówki powyżej 7 m-ca ciąży		
		Co najmniej 4,5 m ²	Co najmniej 5,4 m ²	Co najmniej 6,8 m ²
		Jałówki powyżej 6 m-ca życia, ale nie dłużej niż do 7 m-ca ciąży		
		Co najmniej 2,2 m ²	Co najmniej 2,6m ²	Co najmniej 3,3 m ²
3.	W systemie wolnostanowiskowym bez wydzielonych legowisk i ściółki	Jałówki powyżej 19 m-ca życia, jednak nie dłużej niż do 7 m-ca ciąży		
		Co najmniej 2 m ²	Co najmniej 2,2m ²	Co najmniej 3 m ²
		Jałówki powyżej 6 m-ca życia do 19 m-ca życia		
		Co najmniej 1,6 m ²	Co najmniej 1,9m ²	Co najmniej 2,4 m ²

(*) Rozporządzenie MRiRW z dnia 28 czerwca 2010r., w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (t. j. Dz. U. z 2019, poz. 1966)

Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach – praktyka: zwiększona co najmniej o 20% lub co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach [3]

Rolnik realizujący praktykę zwiększenia powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach dla krów mamek musi posiadać plan poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony przy udziale doradcy rolniczego, na formularzu udostępnionym przez ARiMR. Plan składa do Agencji w terminie przed upływem 25 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności dobrostanowych.

Wymóg nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających z systemu uproszczonego.

Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach - praktyka: utrzymywanie na ściółce

W Planie poprawy dobrostanu zwierząt jest odnotowana możliwość stosowania ściółki w budynkach inwentarskich.

- Rolnik wykonuje zdjęcie geotagowane dokumentujące stosowanie ściółki w pomieszczeniu lub w budynku, w których są utrzymywane zwierzęta utrzymywane zgodnie z wymogami, które przesyła z wykorzystaniem aplikacji udostępnionej przez Agencję przed upływem 25 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności dobrostanowej, albo
- Rolnik sporządza oświadczenie o zapewnieniu zwierzętom utrzymywania na ściółce zgodnie z wymogami, które składa za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa albo kierownikowi biura powiatowego Agencji na formularzu opracowanym przez Agencję i udostępnionym na jej stronie internetowej, w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej.

Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach – praktyka zapewnienie wybiegu

Rolnik prowadzi **rejestr wybiegu**, następnie składa go za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa albo kierownikowi biura powiatowego Agencji na formularzu opracowanym przez Agencję i udostępnionym na jej stronie internetowej, w terminie **od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku** następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej.

Wymóg udostępnienia zwierzętom wybiegu uznaje się za spełniony w dniu, w którym były one wypasane przez **co najmniej 8 godzin**

Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach – praktyka zapewnienie wypasu

- Krowom mamkom zapewnia się co najmniej **120 dni** wypasu w sezonie wegetacyjnym, bez uwięzi (przez min. **6 godz. dziennie**) - od dnia **1 kwietnia** roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej do dnia **30 września** tego roku.
- Rolnik prowadzi **rejestr wypasu** na formularzu udostępnionym przez Agencję na stronie internetowej Agencji, i składa go za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa albo kierownikowi biura powiatowego Agencji w terminie od dnia **1 października do dnia 7 października** roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej.

Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach – płatności

Praktyki	Wartość punktowa praktyki
	liczba pkt/szt. fizyczną
Zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	3,6
Zapewnienie wybiegu	1,5
Utrzymywanie na ściółce	0,9
Zapewnienie wypasu	1,5
Zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	9,1
Utrzymywania zgodnie z wymogami systemu QMP	2,5

Na podstawie danych z komputerowej bazy danych ARiMR określa, ile krów mamek było utrzymywanych w gospodarstwie w okresie realizacji wymogów (stan średni zwierząt dla których zrealizowano praktykę, za wyjątkiem praktyki wypas, gdzie płatność przyznawana jest do liczby krów wypasanych), a następnie określa liczbę punktów uzyskanych przez gospodarstwo z tytułu stosowania praktyk dobrostanowych. Płatność dla danego gospodarstwa **jest iloczynem sumy uzyskanych punktów i stawki za 1 punkt**. Planowana stawka płatności wynosi ok. 100 zł/pkt.

Do krów mamek objętych wnioskiem o przyznanie płatności dobrostanowej w QMP

płatność dobrostanową przyznaje się w pełnej wysokości niezależnie od liczby zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie wyrażonej w DJP.

Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym - wymagania ogólne

- wymogami objęte są krowy mamki, cielęta, opasy o masie ciała do 300 kg (przyjmuje się, że bydło osiąga masę 300 kg w wieku 8 mies.) i jałówki użytkowane w kierunku mięsnym (użytkowanie mięsne określa się na podstawie danych zawartych w systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt).
- Do wyliczenia płatności uwzględniane są samice bydła domowego w wieku co najmniej 24 miesięcy.
- Na dzień złożenia wniosku rolnik zobowiązany jest posiadać co najmniej jedną krowę oznakowaną zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz zgłoszoną w komputerowej bazie danych.

Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym

- **zwiększona powierzchnia bytowa** – krowom mamkom, cielętom, opasom o masie ciała do 300 kg i jałówkom użytkowanym w kierunku mięsnym, zapewnia się zwiększoną o co najmniej 20% zewnętrzną powierzchnią bytową zgodnie z poniższą tabelą:

Zwierzęta objęte wymogami			
lp		Obowiązujące normy prawne*	Wymogi obowiązujące w dobrostanie - zwiększona o co najmniej 20% powierzchnia bytowa
Powierzchnia, na której utrzymywane jest bydło na 1 sztukę wynosi, co najmniej:			
1.	Cielęta	5 m ²	6 m ²
2.	Jałówki	10 m ²	12 m ²
3.	Opasy do 300 kg	-	12 m ²
4.	Krowy	15 m ²	18 m ²

(*) Przepisy prawa określają wyłącznie minimalną powierzchnie dla bydła utrzymwanego w systemie otwartym, brak jest regulacji dotyczącej powierzchni minimalnej dla opasów utrzymywanych poza budynkiem inwentarskim.

Rozporządzenie MRiRW z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (t. j. Dz. U. z 2019, poz. 1966).

Rozporządzenie MRiRW z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 56, poz. 344, z późn. zm.).

Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym

Rolnik realizujący praktykę zwiększenia powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach dla krów mamek musi posiadać **plan poprawy dobrostanu zwierząt**, który został sporządzony przy udziale doradcy rolniczego, na formularzu udostępnionym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, na stronie internetowej Agencji. Plan składa do Agencji w terminie przed upływem 25 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności dobrostanowych.

Wymóg nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających z systemu uproszczonego.

Na podstawie danych z komputerowej bazy danych ARiMR określa, ile krów mamek było utrzymywanych w gospodarstwie w okresie realizacji wymogów (stan średni), a następnie określa liczbę punktów uzyskanych przez gospodarstwo z tytułu stosowania praktyk dobrostanowych. Płatność dla danego gospodarstwa **jest iloczynem sumy uzyskanych punktów i stawki za 1 punkt**. Planowana stawka płatności wynosi ok. 100 zł/pkt.

Szacowana stawka płatności:

- System otwarty – 3,8 pkt/szt.

Degresywność płatności (w obrębie danej grupy zwierząt):

- do 100 DJP – 100% płatności
- powyżej 100 DJP do 150 DJP – 75% płatności
- powyżej 150 DJP – brak płatności

Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie QMP

Praktykę podwyższającą poziom dobrostanu zwierząt, może realizować rolnik, który uczestniczy w systemie QMP, wytwarza produkty przeznaczone bezpośrednio lub po przetworzeniu do spożycia przez ludzi zgodnie ze specyfikacją i standardami systemu QMP oraz posiada certyfikat potwierdzający, że wytwarzane przez niego produkty są zgodne ze specyfikacją i standardami systemu QMP, zwany „rolnikiem spełniającym wymagania systemu QMP”.”;

250 zł / sztukę krowy mamki – bez degressywności (nie obowiązuje limit 150DJP)

Dobrostan opasów - wymagania ogólne

Do płatności kwalifikuje się bydło opasowe:

- w wieku od ukończenia 4 miesiąca życia do ukończenia 18 miesiąca życia, utrzymywane w tym okresie życia w gospodarstwie beneficjenta przez co najmniej 120 dni - w przypadku opasów, które nie pochodzą od krów mamek objętych ekoschematem Dobrostan zwierząt.
- o masie ciała powyżej 300 kg (8 mies.) do ukończenia 18 miesiąca życia, utrzymywane w tym okresie życia w gospodarstwie beneficjenta przez co najmniej 120 dni - w przypadku opasów, które pochodzą od krów mamek objętych ekoschematem Dobrostan zwierząt.
- Zwierzęta zarejestrowane w komputerowej bazie danych jako przeznaczone do opasu **nie będą** mogły być w przyszłości uwzględnione w płatnościach dobrostanowych do krów mlecznych lub krów mamek
- Bydło w typie użytkowym mięsnym lub typie użytkowym mlecznym, lub typie użytkowym kombinowanym o mięsnym lub mlecznym kierunku użytkowania zgłoszone jest w komputerowej bazie danych jako bydło przeznaczone do opasu.

Dobrostan opasów – dostępne praktyki

Dostępne praktyki:

- **utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP**
- **zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach** – zwierzętom objętym wymogami, utrzymywanym bez uwięzi, zapewnia się zwiększoną o co najmniej 20% powierzchnię bytową w pomieszczeniach/budynkach, zgodnie z tabelą określającą minimalne wielkości tych powierzchni.
- **zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach** – zwierzętom objętym wymogami, utrzymywanym bez uwięzi, zapewnia się zwiększoną o co najmniej 50% powierzchnię bytową w pomieszczeniach/budynkach, zgodnie z tabelą określającą minimalne wielkości tych powierzchni.
- **utrzymywanie na ściółce** - zapewnienie zwierzętom objętym wymogami utrzymania na ściółce ze słomy lub podobnego materiału lub wydzielenie części ze ściółką ze słomy lub podobnego materiału o powierzchni pozwalającej na jednoczesny odpoczynek zwierząt;
- **zapewnienie wybiegu** - zapewnienie zwierzętom objętym wymogami, wybiegu przez co najmniej 4 godz. dziennie przez cały rok (**praktykę wybiegu w sezonie wegetacyjnym uznaje się za zrealizowaną, jeżeli w okresie pastwiskowym rolnik realizuje praktykę wypasu przez co najmniej 8 godzin dziennie**);
- **zapewnienie wypas** - zapewnienie zwierzętom objętym wymogami wypasu, bez uwięzi przez co najmniej 120 dni w sezonie wegetacyjnym.

Dobrostan opasów – praktyka: zwiększona co najmniej o 20% lub co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach [1]

Opasy				
Lp.		Obowiązujące normy prawne	Wymogi obowiązujące w dobrostanie – zwiększona o co najmniej 20 % powierzchnia bytowa	Wymogi obowiązujące w dobrostanie – zwiększona o co najmniej 50 % powierzchnia bytowa
1.	Utrzymywane pojedynczo – wymiary kojca ***	CIEŁĘTA*		
		<ul style="list-style-type: none"> - Szerokość – co najmniej wysokość cielęcia w kłębie, - Długość – co najmniej 1,1 długości ciała cielęcia mierzonej od czubka nosa do ogonowej krawędzi guza kulszowego 	<ul style="list-style-type: none"> - Szerokość – co najmniej wysokość cielęcia w kłębie + 20 % - Długość – co najmniej 1,1 długości ciała cielęcia mierzonej od czubka nosa do ogonowej krawędzi guza kulszowego + 20 % 	<ul style="list-style-type: none"> - Szerokość – co najmniej wysokość cielęcia w kłębie + 50 % - Długość – co najmniej 1,1 długości ciała cielęcia mierzonej od czubka nosa do ogonowej krawędzi guza kulszowego + 50 %
	Utrzymywane grupowo – powierzchnia kojca w przeliczeniu na jedną sztukę	<ul style="list-style-type: none"> - 1,5 m² - dla cieląt o masie ciała do 150 kg - 1,7 m² - dla cieląt o masie ciała powyżej 150 do 220 kg - 1,8 m² - dla cieląt o masie ciała powyżej 220 kg 	<ul style="list-style-type: none"> - 1,8 m² - dla cieląt o masie ciała do 150 kg - 2 m² - dla cieląt o masie ciała powyżej 150 do 220 kg - 2,2 m² - dla cieląt o masie ciała powyżej 220 kg 	<ul style="list-style-type: none"> - 2,3 m² - dla cieląt o masie ciała do 150 kg - 2,6 m² - dla cieląt o masie ciała powyżej 150 do 220 kg - 2,7m² - dla cieląt o masie ciała powyżej 220 kg

Dobrostan opasów – praktyka: zwiększona co najmniej o 20% lub co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach[2]

Opasy

Lp.	Obowiązujące normy prawne	Wymogi obowiązujące w dobrostanie – zwiększona o co najmniej 20 % powierzchnia bytowa	Wymogi obowiązujące w dobrostanie – zwiększona o co najmniej 50 % powierzchnia bytowa	
2.	Utrzymywane bez uwięzi wolnostanowiskowo bez wydzielonych legowisk na ściółce- powierzchnia w przeliczeniu na jedną sztukę	OPASY**		
		Bydło opasowe o masie ciała do 300 kg – co najmniej 1,6m ²	Bydło opasowe o masie ciała do 300 kg – co najmniej 1,9m ²	Bydło opasowe o masie ciała do 300 kg – co najmniej 2,4m ²
		Bydło opasowe o masie ciała powyżej 300 kg – co najmniej 2,2m ²	Bydło opasowe o masie ciała powyżej 300 kg – co najmniej 2,6 m ²	Bydło opasowe o masie ciała powyżej 300 kg – co najmniej 3,3m ²
3.	Utrzymywane bez uwięzi wolnostanowiskowo, bez wydzielonych legowisk i ściółki	Bydło opasowe o masie ciała do 300 kg – co najmniej 1,3 m ²	Bydło opasowe o masie ciała do 300 kg – co najmniej 1,6 m ²	Bydło opasowe o masie ciała do 300 kg – co najmniej 2 m ²
		Bydło opasowe o masie ciała powyżej 300 kg – co najmniej 1,8m ²	Bydło opasowe o masie ciała powyżej 300 kg – co najmniej 2,2 m ²	Bydło opasowe o masie ciała powyżej 300 kg – co najmniej 2,7m ²

(*) Rozporządzenie MRiRW z dnia 15 lutego 2010r., w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U> Nr 56, poz.344, z późn. zm.)

(**) Rozporządzenie MRiRW z dnia 28 czerwca 2010r., w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (t. j. Dz. U. z 2019, poz. 1966)

(***) Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (tj. Dz. U. z 2022 poz. 572) – pojedynczo można utrzymywać cielęta w wieku powyżej 8 tygodni tylko w gospodarstwach, które posiadają mniej niż 6 sztuk cieląt (w gospodarstwach utrzymujących co najmniej 6 cieląt - zabrania się utrzymania pojedynczo cieląt w wieku powyżej 8 tygodnia życia).

Przyjmuje się, że wagę 300 kg opas osiąga w wieku 8 miesięcy !

Dobrostan opasów – praktyka: zwiększona co najmniej o 20% lub co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach[3]

Rolnik realizujący praktykę zwiększenia powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach dla opasów musi posiadać **plan poprawy dobrostanu zwierząt**, który został sporządzony przy udziale doradcy rolniczego, na formularzu udostępnionym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, na stronie internetowej Agencji. Plan składa do Agencji w terminie przed upływem 25 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności dobrostanowych.

Wymóg nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających z systemu uproszczonego.

Dobrostan opasów – praktyka: utrzymywanie na ściółce

W Planie poprawy dobrostanu zwierząt jest odnotowana możliwość stosowania ściółki w budynkach inwentarskich – dotyczy rolników posiadających Plan poprawy dobrostanu zwierząt.

- Rolnik wykonuje zdjęcie geotagowane dokumentujące stosowanie ściółki w pomieszczeniu lub w budynku, w których są utrzymywane zwierzęta utrzymywane zgodnie z wymogami, które przesyła z wykorzystaniem aplikacji udostępnionej przez Agencję przed upływem 25 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności dobrostanowej, albo
- Rolnik sporządza oświadczenie o zapewnieniu zwierzętom utrzymywania na ściółce zgodnie z wymogami, które składa za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa albo kierownikowi biura powiatowego Agencji na formularzu opracowanym przez Agencję i udostępnionym na jej stronie internetowej, w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej.

Dobrostan opasów – praktyka: zapewnienie wybiegu

Rolnik prowadzi **rejestr wybiegu**, następnie składa go za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa albo kierownikowi biura powiatowego Agencji na formularzu opracowanym przez Agencję i udostępnionym na jej stronie internetowej, w terminie **od dnia 15 marca do dnia 21 marca** roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej.

Wymóg udostępnienia zwierzętom wybiegu uznaje się za spełniony w dniu, w którym były one wypasane przez **co najmniej 8 godzin**

Dobrostan opasów – praktyka: zapewnienie wypasu

- Opasom zapewnia się co najmniej **120 dni** wypasu w sezonie wegetacyjnym, bez uwięzi (przez min. **6 godz. dziennie**) - od dnia **1 kwietnia** roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej do dnia **30 września** tego roku.
- Rolnik prowadzi **rejestr wypasu** na formularzu udostępnionym przez Agencję na stronie internetowej Agencji, i składa go za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa albo kierownikowi biura powiatowego Agencji w terminie od dnia **1 października do dnia 7 października roku złożenia wniosku** o przyznanie płatności dobrostanowej.

Dobrostan opasów – płatności

Praktyki	Wartość punktowa praktyki
	liczba pkt/szt. fizyczną
Zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	0,8
Zapewnienie wybiegu	2,8
Utrzymywanie na ściółce	0,9
Zapewnienie wypasu	2,9
zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	2,0
Utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP	1,3

Na podstawie danych z systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt ARiMR określa, ile opasów było utrzymywanych w gospodarstwie w okresie realizacji wymogów w wieku kwalifikowalności (stan średni zwierząt dla których zrealizowano praktykę, za wyjątkiem praktyki wypas, gdzie płatność przyznawana jest do liczby krów wypasanych), a następnie określa liczbę punktów uzyskanych przez gospodarstwo z tytułu stosowania praktyk dobrostanowych (por. tabela). Płatność dla danego gospodarstwa **jest iloczynem sumy uzyskanych punktów i stawki za 1 punkt**. Planowana stawka płatności wynosi ok. 100 zł/pkt.

Do opasów objętych wnioskiem o przyznanie płatności dobrostanowej w QMP płatność dobrostanową przyznaje się w pełnej wysokości niezależnie od liczby zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie wyrażonej w DJP.

Dobrostan opasów utrzymywanych w systemie QMP

Praktykę podwyższającą poziom dobrostanu zwierząt, może realizować rolnik, który uczestniczy w systemie QMP, wytwarza produkty przeznaczone bezpośrednio lub po przetworzeniu do spożycia przez ludzi zgodnie ze specyfikacją i standardami systemu QMP oraz posiada certyfikat potwierdzający, że wytwarzane przez niego produkty są zgodne ze specyfikacją i standardami systemu QMP, zwany „rolnikiem spełniającym wymagania systemu QMP”.”;

ok. 130 zł / sztukę opasa – do każdej sztuki (nie obowiązuje limit 150DJP)

System QMP – lista korzyści

1. Możliwość otrzymania wsparcia dla prowadzonego opasu w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt zgodnie z poniższymi stawkami (bez degresywności – brak limitu liczby zwierząt):
 - Krowa mamka – ok. 250 zł za sztukę zwierzęcia objętego certyfikatem QMP
 - Opas – ok. 130 zł za sztukę zwierzęcia objętego certyfikatem QMP
2. Możliwość objęcia certyfikatem zarówno ras mięsnych jak i ras mlecznych bydła oraz ich mieszańców
3. Możliwość otrzymania dodatkowych punktów za posiadanie certyfikatu QMP w ramach wybranych interwencji PS WPR 2023-2027 (np. Restrukturyzacja małych gospodarstw)
4. Spełnienie warunków rynkowych dla produkcji zrównoważonego żywca wołowego poszukiwanego przez ubojnie z przeznaczeniem na eksport i szansa na wyższą odpłatność za żywiec
5. Wymiana doświadczeń z innymi rolnikami, dostęp do innowacyjnych rozwiązań zwiększających efektywność produkcji żywca wołowego, w tym m.in. w zakresie żywienia, profilaktyki zdrowotnej i optymalizacji fazy finiszu

Dziękuję za uwagę!